

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı :52707093-663.05

Konu :Hayali İhracat Yöntemleri

15.06.2017 / 25824713

DAĞITIM YERLERİNE

Bakanlığımız Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının 06.01.2017 tarihli, 21630764 sayılı yazısı ekinde alınan ve Bakanlık Makamı'nın 04.11.2014/3673785 ve 30.04.2015/7567551 tarihli/sayılı Onaylarına istinaden Gümrük ve Ticaret Müfettişi Sezai KAYA tarafından düzenlenen 05.01.2017 tarihli ve 316-B/01 sayılı İnceleme Raporunun konusunu "Hayali İhracat Yöntemleri ve Bunların Engellenmesine Yönelik Görüş ve Öneriler" oluşturmakta olup, mezkur Raporun "*III.Yapılan İnceleme ve Araştırma*" başlıklı bölümünde yer alan tespitlere ilişikte yer verilmektedir.

Bu itibarla, bilgi edinilmesini ve bağlantı idarelerinizde ortaya çıkabilecek benzer suistimallerin önüne geçilebilmesini teminen, ihracat işlemlerini aksatmayacak şekilde gerekli tedbirlerin alınması hususunda gereğini rica ederim.

Mustafa GÜMÜŞ
Bakan a.
Genel Müdür V.

Ek: Hayali İhracat Yöntemleri Tablosu

Dağıtım: Tüm Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine

05.01.2017 TARİHLİ, 316-B/01 SAYILI İNCELEME RAPORU

HAYALİ İHRACAT YÖNTEMLERİ:

Gerek G-2015/248 ve G-2015/390 sayılı işler kapsamında yürütülen inceleme ve soruşturmalar gerekse de Ambarlı, Erenköy, Halkalı Gümrük Müdürlükleri nezdinde yürütülen teftiş, inceleme ve soruşturmalar sonucunda müşahede edilen hayali ihracat yöntemleri aşağıda başlıklar halinde sıralanmıştır.

a) Kayıt Dışı Kargo-Bavul Ticareti Kapsamı Mallara İhracat Beyannamesi Açılması:

Bu yöntemde kargo veya nakliye şirketlerine taşınmak üzere teslim edilen kayıt dışı (faturasız) malların kayıt altına alınarak ihraç edilmesi söz konusudur. Şöyle ki;

Kayıt dışında üretilmiş eşyaları alan yabancı kişilerin ülkesine dönerken eşyayı yanında götürmediği, eşyaların, genellikle yabancı kişiyi Türkiye'ye getiren veya mal alım sürecinde aracılık yapan kişiler (genellikle sadece bu işle uğraşan rehberler vardır) ile anlaşmalı nakliyecilere/kargoculara alıcının adresine teslim edilmek üzere bırakıldığı, bu nakliye/kargo firmaları ile anlaşmalı olan firmalar tarafından da bu eşyalara alt faturalar ayarlanmak suretiyle ihracat beyannamesi açıldığı, bazı durumlarda alt faturaların kıymetinin yükseltilmesi suretiyle yüklenilen KDV'nin de arttırıldığı anlaşılmıştır.

Lübnan'da mukim bir tüccarın Merter, Laleli, Pangaltı gibi yerlerden faturasız aldığı malları ülkesinde adresine teslim edilmek üzere X Kargoculuk firmasına bırakması, X kargoculuk firması ile anlaşmalı olan Y Tekstil firmasının bu eşyalara ihracat beyannamesi açması, bu ihracattan doğan KDV iadesini almak için de alt faturalar bularak söz konusu tekstil ürününü iç piyasadan tedarik etmiş gibi göstermesi bu duruma örnek olarak verilebilecektir.

Bu yöntem kapsamında hem 1000 rejim kodundan normal ihracatların hem de 3151 rejim kodundan dahilde işleme rejimi kapsamı ihracatların olduğu müşahede edilmiştir.

b) İhracat Kıymetinin Yüksek Gösterilmesi:

Bu yöntemde ihracat beyannamesi kapsamı eşyaların kıymetlerinin gerçekte olduğundan yüksek gösterilmesi suretiyle KDV iadesinin daha fazla alınması söz konusudur. Örneğin, Müfettişliğimizce yürütülen bir soruşturma kapsamında Türkiye'de yaklaşık 500.000 EURO beyan edilen bir dorse içeriği tekstil ürününün Ukrayna'da yaklaşık 27.000 USD beyan edildiği tespit edilmiştir.

Bu örnek durumda, Ukrayna'da vergilerin düşük ödenmesi için böyle bir yöntemin izlenmiş olabileceği şeklinde bir iddiada bulunulabilecek olsa da, bir dorse içeriği tekstil ürününün yaklaşık 500.000 EURO bedelle ihraç edilmesi de KDV iadesi yönüyle dikkat çekmektedir.

Zira, mal ve hizmet ihracında KDV uygulaması yönüyle tam istisna uygulanmakta olup, ihracat teslimleri nedeniyle yüklenilen vergilerin indirim konusu yapılması, indirim yoluyla telafi edilemeyen verginin ise iadesinin talep edilmesi mümkündür.

Buna göre, ihraç kaydıyla teslim edilen ve ihracatçı tarafından ihraç edilen mal nedeniyle iade edilebilecek toplam KDV tutarı ihracat bedelinin % 18'ini aşamayacaktır. Diğer bir deyişle, ihraç kaydıyla teslim bedeli üzerinden hesaplanan KDV tutarı ile ihracatçıya yapılacak KDV iadesinin toplamı ihracat bedeline genel vergi oranı (% 18) uygulanmak suretiyle bulunacak tutardan fazla olmayacaktır.

İade tutarının hesaplanmasına yönelik açıklamaların yer aldığı KDV Uygulama Genel Tebliğinde, faaliyetleri kısmen veya tamamen iade hakkı doğuran işlemlerden oluşan mükelleflerin iade kapsamına mal ve hizmet alışları yanında, genel giderler ve amortisman tabi iktisadi kıymetler için ödenen vergilerin de dahil olduğu, ancak bir vergilendirme döneminde iade edilecek verginin, o dönemdeki iade hakkı doğuran işlemlere ait genel vergi oranı (%18) ile çarpılması sonucu bulunacak miktardan fazla olamayacağı belirtilmiştir. Esasen bu düzenleme, Katma Değer Vergisi Kanununda ihraç kayıtlı teslimde bulunan imalatçılara iade tutarına ilişkin olarak getirilmiş bir sınırlamadır. Uygulama Genel Tebliği ile daha önce yürürlükte olan 24 Seri No.lu KDV Genel Tebliği düzenlemesine devam edilerek getirilen bu düzenleme ile kanun lafzının ötesine geçildiği değerlendirilmektedir.

İade edilebilecek KDV tutarının toplam ihracat bedelinin %18'ini aşmayacak olması ihracat bedellerinin yükseltilmesi, gerçek bir alış yansıtmayan kıymeti yüksek 3, 4, 5 veya daha fazla basamak alt faturaların ayarlanması şeklinde sonuçlar doğurduğu, bu tür durumlarda, kıymeti yüksek sahte alt faturaları düzenleyen firmaların KDV beyannamesini verdiği ancak herhangi bir ödeme yapmadan ortadan kaybolduğu, ihracat beyannamesi sahibi kişi nezdinde yapılacak olan takibatların da sonuçsuz kaldığı anlaşılmıştır.

c) Gümrük Sahasında Başkasına Ait Mallar İçin İhracat Beyannamesi Açılması:

G-2015/248 sayılı iş kapsamında yürütülen soruşturmada;

- Pvc profil cinsi eşyalar için gerçeğe aykırı bir şekilde düzenlenen hayali ihracat beyannameleri için aynı günlerde gümrük sahasında bulunan ve genellikle mavi hat sahibi büyük sanayici firmalara ait aynı cins eşyalar yüklü araçların muayene memurlarına gösterildiği,

- Gerçekte olmadığı değerlendirilen bu eşyaların yurtdışı edilmiş gibi gösterilmesi (ihracat beyannamesinin kapanması) için zaten çıkış gümrüğüne sevk edilmek üzere anlaşmalı taşıyıcıya teslim edilmiş olan ve yine genellikle mavi hat sahibi başka firmalara ait eşyaların kullanıldığı,

Tespit edilmiştir.

Özellikle Halkalı, Ambarlı, Erenköy Gümrük Müdürlüğü gibi idarelerde gümrük sahasının yoğunluğu ve yeterli kayıt düzeninin oturmaması bu tip istismaları doğurabilmektedir. İhracat beyannamesinin gümrük müşavirince ofisten tescil edildiği anda eşyanın hangi araca yükleneceğinin henüz belli olmadığı durumlar olmaktadır. Hatta gümrük mevzuatımıza göre, henüz kontrol edilmek üzere gümrüklü sahaya girmemiş bir eşya için dahi yükümlüler ve temsilcileri tarafından bir ihracat beyannamesinin tescil edilmesi mümkündür. Bu nedenle beyannamenin tescili anında sisteme araç plakası girilememektedir. Bunun sonucunda da aynı aracın birden çok ihracat beyannamesinin muayenesi için gösterildiği hallerde sistem tarafından uyarı verilmesi gibi bir durum söz konusu olmamaktadır. Gösterilen aracın hangi araç olduğu, sadece muayene memurunun kendi inisiyatifiyle (ki böyle bir zorunluluk yoktur) muayene kontrol ekranına araç plakasını yazdığı durumlarda anlaşılabilir. Bunun haricinde sarı hat kriterine göre yapılan muayenelerde sadece belge kontrolü yapıldığı için araç plakasının girilmesi/veya eşyanın fiziki muayenesinin yapılması gibi bir durum zaten mümkün olmamaktadır. Sonuçta gümrük sahasında yaşanan yoğunluk, mevzuatın henüz gümrüklü sahaya gelmemiş eşya için beyanname tesciline imkan tanınması, ihracat işlemlerindeki uygulamada sisteme plaka yazılmaması şeklindeki açık noktalar bir aracın/araç içeriği ihraç eşyasının birden çok beyanname için farklı farklı memurlara gösterilmesi riskini ve ihtimalini doğurabilmektedir.

Yürütülen soruşturmada başkasına ait mallara beyanname açarak muayene memuruna gösteren kişilerin NCTS programının zayıf/suistimale açık noktasından da yararlandığı anlaşılmıştır. Olay tarihinde söz konusu programın zayıf/suistimale açık noktası transit refakat belgesi ile ihracat beyannamesinin ağırlık, eşya, cinsi, gönderici, alıcı, yönüyle uyumlu olup olmadığının kontrolünü yapmıyor olmasıdır. Başka bir ifadeyle, NCTS programında düzenlenen transit refakat belgesine hangi veri girilirse girilsin, bağlı olduğu önceki belge ile uyumsuzluğuna ilişkin uyarının olay tarihlerinde gelmediği anlaşılmıştır. Örneğin, bir hayali ihracat beyannamesinde yaklaşık 20.000 kg "pvc profil" olmasına karşılık bu beyannameyi kapatan transit refakat belgesinde yaklaşık 300 kg "havalı tüfek" olduğu tespit edilmiştir.

d) Miktar Üzerinde Oynamalar Yapılması:

Özellikle preslenmek suretiyle çuvalara konulan tekstil ürünlerinin miktarının (adet) gerçekte olduğundan yüksek gösterildiği durumların varlığı müşahede edilmiştir.

Bu tür durumlarda; ihraç edilen ürünlerin miktarları üzerinde oynama yapılarak daha fazla KDV iadesi alınabilmektedir. Miktar oynaması, dahilde işleme rejimi kapsamında ihracatlarda yapıldığında, işlenmek ve daha sonra ihraç edilmek üzere getirilen hammaddenin Türkiye'de bırakılması sonucu ortaya çıkmaktadır.

Öyle ki, Halkalı, Ambarlı, Erenköy Gümrük Müdürlüğü gibi yoğun gümrüklerde, muayene memurlarının, bir dorse/koneyner içeriği koli veya çuvalara preslenmiş tekstil ürününü tek tek

saymasının mümkün olmadığı, bunun yapılmaya çalışılması halinde muayene işleminin günlerce sürdüğü, bunun da ihracatçılarda yakınmalara neden olduğu müşahede edilmiştir.

e) Kırmızı Hat Muayene Kriterine Düşen Eşya İçin Yeni Bir İhracat Beyannamesi Düzenlenmesi:

İhraç edilecek eşya için düzenlenen beyanname, kırmızı hat muayene kriterine düştüğünde o beyannamenin muayene memuruna götürülmediği, söz konusu beyannamenin sistem üzerinde kapanmamış statüde bırakıldığı, bunun yerine yeni bir ihracat beyannamesi düzenlenerek bu beyannamenin sarı/beyaz hatta düşmesi halinde işlemlerinin devam ettirildiği, ve bu sayede miktar, cins veya kıymet yönleriyle beyana aykırı eşyaların yurtdışı edildiği, sistem üzerinde açık kalması nedeniyle çok sayıda beyannamenin soruşturmaya yansdığı müşahede edilmiştir.

f) İhracat Beyannamesindeki Eşyadan Farklı Bir Eşyanın Yurtdışı Edilmesi:

İhracat beyannamesi kapsamı eşyadan farklı bir eşyanın yurtdışı edilmesi durumları söz konusudur.

Gümrük sahasında başkasına ait mallar için beyanname açılması başlığında değinildiği gibi ihracat beyannamesi ile bu beyannameyi kapatan özet beyan (tır karnesi, transit refakat belgesi ve çıkış bildirim) arasında kontrol mekanizmasında zafiyetler bulunmakta, kullanılan programlar ihracat beyannamesi ile özet beyanı karşılaştırmamakta, hatta, bir ihracat beyannamesi kapsamı eşyanın bir kısmının tır karnesi bir kısmının transit refakat belgesi ile taşındığı durumlarda Tır programı ile NCTS programı birbirini kontrol etmemektedir. Özellikle, çıkış kapısındaki memurların kendilerine sunulan transit refakat belgesi ve/veya tır karnesindeki kayıtlı eşya ile araçtaki eşyaları karşılaştırıyor olması ancak bu belgelerin bağlı olduğu ihracat beyannamesini göremiyor olmaları ihracat beyannamesinde kayıtlı eşyadan farklı bir eşyanın yurtdışı edilmesi sonucunu getirmektedir.

Bu hayali ihracatta yönteminde, Türkiye'den NCTS programına dahil olan ülkelere yapılan ihracatlarda, transit refakat belgesinin Kapıkule veya İpsala gibi çıkış kapılarında sonlandırıldığı, Bulgaristan veya Yunanistan'da yeni bir transit refakat belgesi açılarak ithalatçı ülkeye kadar eşyaya bu belgenin eşlik ettiği durumlar söz konusudur. Bu sayede ihracat beyannamesindeki eşyadan farklı bir eşya yurtdışı edilmekte ve ithalatçı ülkede sorun yaşanmaması için eşyaya uygun transit refakat belgesi düzenlenmektedir. Bunun sonucunda da, ithalatçı ülke Türkiye'deki ilk kayıtları görememektedir.

Mahsuben KDV İadesi Yönteminin İstismarı:

Bu bir hayali ihracat yöntemi olmamakla beraber gerek işbu raporda bahsedilen yöntemler gerekse de başka yöntemler uygulanarak ihraç edilmiş gibi gösterilen eşyanın KDV iadesini alabilmek için mahsup yönteminin istismar edildiği müşahede edilmiştir.

KDV Uygulama Genel Tebliği'nin "1.1.4.1. Mahsuben İade" kısmında mükelleflerin mal ihracından kaynaklanan mahsuben iade taleplerinin, miktarına bakılmaksızın vergi inceleme raporu, YMM raporu ve teminat aranmadan yerine getirileceği belirtildiğinden, kıymeti yüksek sahte alt faturalar ile yüklenilen KDV'si arttırılan hayali ihracatçıların özellikle AHL Kargo Gümrük Müdürlüğü'nden gerçekleştirilen cep telefonu ithalatlarında mahsuben iade yöntemini kullandığı müşahede edilmiştir.

Gerek yürütülen inceleme ve soruşturmalarda gerekse bu kapsamda yapılan ihbarlarda "pvc profil" ihraç eden cep telefonu ithal eden gerçek veya tüzel kişilerin olduğu, ithal edilen cep telefonlarının mülkiyetinin aslında bu ithalatçılara ait olmadığı, mahsuben iade hakkı elde eden hayali ihracatçıların üzerinden cep telefonu ithal edildiği, söz konusu ithalatçıların cep telefonlarını bazen doğrudan Dubai'den aldığı bazen de geçici depolama yerinde devir aldığı, aslında bu devir işleminin sadece usulen yapıldığı, cep telefonlarının gerçek sahibinin başka kişiler olduğu anlaşılmıştır.

Başka bir şekilde ifade edilecek olursa, hayali ihracat vasıtası ile kanun hilafına elde edilen iade hakkı tutarları, ithalatta hesaplanan vergilere mahsup edilerek, sistem istismar edilmektedir.